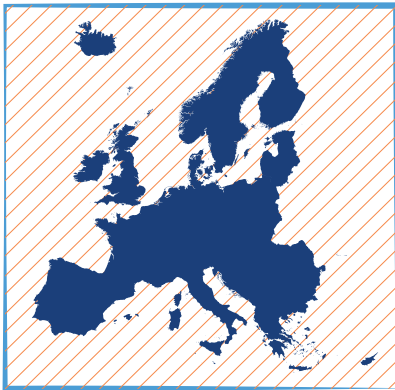

Il-Kummissjoni
Ewropea

FONDI STRUTTURALI U TA' INVESTIMENT EWROPEJ: nagħmlu differenza, kuljum L-ISTAT TA' IMPLIMENTAZZJONI GĦALL-2019

KOOPERAZZJONI TERRITORJALI EWROPEA PROGRAMMI INTERREG U STRATEĠIJI MAKROREĠJONALI

1. KOOPERAZZJONI TERRITORJALI EWROPEA - IL-PROGRESS TAL-PROGRAMMI INTERREG F'TERMINI TA' FINANZJAMENT U PROĠETTI RILEVANTI.

Il-kooperazzjoni territorjali Ewropea (Interreg) hija pilastru ewlieni tal-Politika ta' Koeżjoni tal-UE. Din għandha l-għan li tlaqqa' flimkien pajjiżi u reġjuni minn pajjiżi differenti sabiex jaħdmu biex jindirizzaw l-isfidi komuni tagħhom.

Magħrufa aħjar bħala programmi Interreg, l-azzjonijiet komuni huma implimentati fuq livelli differenti:

- ▶ **53 programm transkonfinali** għandhom l-għan li jtejbu l-ħajja taċ-ċittadini tul il-fruntieri interni tal-UE;
- ▶ **15-il programm ta' kooperazzjoni transnazzjonali** qed jaġixxu b'mod strateġiku fuq territorji nazzjonali li għandhom karatteristiċi simili u jiffaċċjaw sfidi simili li huma jistgħu jindirizzaw biss flimkien;

▶ **4 programmi ta' kooperazzjoni interreġjonali** jitrattaw kwistjonijiet trasversali, bħall-bini tal-kapaċità, il-ġbir ta' data jew il-kooperazzjoni bejn zoni urbani, madwar il-kontinent Ewropew;

Pajjiżi mhux tal-UE jibbenefikaw ukoll minn:

- ▶ **10 programmi ta' kooperazzjoni ma' Pajjiżi ta' adeżjoni, jiġifieri Programmi Transkonfinali tal-Istrument Interreg għall-Assistenza ta' Qabel l-Adeżjoni (IPA)** (il-biċċa l-kbira tagħhom fiż-żoni tal-fruntiera mal-pajjiżi tal-Balkani u l-Istati Membri),
- ▶ **15-il programm ta' kooperazzjoni mal-Pajjiżi tal-Viċinat tal-Lvant u n-Nofsinhar, jiġifieri l-Programmi Transkonfinali tal-Istrument Ewropew ta' Viċinat (ENI) Interreg.**

B'mod ġenerali, il-programmi Interreg għamlu progress sostanzjali fl-2019. Il-baġits tal-programmi huma fil-biċċa l-kbira diġà allokati għal proġetti magħżula, li jammontaw għal 88% tal-allokkazzjoni totali tal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (FEŻR) għall-Interreg fl-2014-2020.

ħafna minn dawn il-programmi jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-prijoritajiet tal-Kummissjoni Ewropea. Sehem kbir mill-investiment huwa allokat lill-**ambjent** (il-protezzjoni tal-bijodiversità, miżuri ta' prevenzjoni minn għargħar u nirien) u **lir-riċerka u l-innovazzjoni** (aktar minn **4 500 ditta** u kważi **2 300 istituzzjoni ta' riċerka** involuti).

2. IL-KOOPERAZZJONI HIJA FIL-QALBA TAL-ISPIRTU EWROPEW: LIL HINN MILL-FINANZJAMENT, AĦNA NIFFINANZJAW IS-SOLIDARJETÀ U D-DJALOGU BIEX NINDIRIZZAW L-ISFIDI KOMUNI

- L-erba' Strategiji Makroreġjonali, jiġifieri l-Istrateġiji Ewropej għar-Reġjun tal-Baħar Baltiku (EUSBSR), għar-Reġjun tad-Danubju (EUSDR), għar-Reġjun Adrijatiku u Jonju (EUSAIR) u għar-Reġjun tal-Alpi (EUSALP) huma pjattaformi għal kooperazzjoni politika, li għenu biex jinkisbu avvanzji importanti sa issa;
- Huma jipprovdu opportunità għal governanza multisettorjali, f'ħafna pajjiżi u f'diversi livelli li **jgħinu biex ibiddlu l-inklinazzjonijiet** (eż. EUSALP: Konferenza dwar l-Infrastruttura Ekoloġika; Summit dwar il-Foresti "Protezzjoni.Foresta.Klima"; Konferenza dwar il-Mobilità fl-Alpi);
- Dawn **jagħtu spinta lill-iżvilupp tal-kontinent Ewropew** fl-azzjonijiet ta' kooperazzjoni kollha fil-qasam ta' tliet prijoritajiet tematiċi li għandhom komuni, bħall-ambjent u t-tibdil fil-klima, ir-riċerka/l-innovazzjoni u l-iżvilupp ekonomiku u l-konnettività;

- Huma jistgħu **jimmobilizzaw bosta opportunitajiet ta' finanzjament** bħall-programmi Interreg, il-fondi kollha tal-Politika ta' Koeżjoni, il-fondi tal-Bank Ewropew tal-Investment kif ukoll investimenti privati.

3. LIL HINN MILL-FINANZJAMENT, AHNA NAPPOĠĠJAW POLITIKI BIEX INAQQSU L-OSTAKLI LEGALI U AMMINISTRATTIVI F'REĠJUNI TRANSKONFINALI

In-nuqqas ta' armonizzazzjoni fil-livell Ewropew ta' spiss jagħmilha diffiċli biex jinkisbu fruntieri kompletament miftuħa. Dan jista' jagħti lok għal diffikultajiet reali għaċ-ċittadini li jgħixu mal-fruntieri li jirrapprezentaw terz tal-popolazzjoni tal-UE. Jekk jiġu solvuti 20% biss tal-intoppi leġislattivi, amministrattivi u istituzzjonali, dan jista' jwassal għal tkabbir reġjonali tal-PGD ta' 2% fir-reġjuni transkonfinali.

Il-Kummissjoni Ewropea (DG REGIO) tospita pjattaforma "Spinta lir-reġjuni mal-fruntiera tal-UE" li hija parti mill-10 miżuri proposti mill-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Spinta lit-Tkabbir u l-Koeżjoni fir-Reġjuni tal-Fruntieri tal-UE". Din għandha l-għan li tenfasizza modi kif jitnaqqsu l-interazzjonijiet transkonfinali kumplessi, twal u għaljin u tippromwovi l-għir ta' servizzi tul il-fruntieri interni tal-UE. Il-pjattaforma hija maħsuba għall-partijiet interessati tal-fruntiera, inklużi l-awtoritajiet ta' ġestjoni u s-segretarjati kongunti tal-programmi Interreg, għalkemm mhijiex limitata biss għal dawn. Hija post għal diskussjoni dwar kwistjonijiet marbuta mal-fruntieri, skambju ta' prattiki tajbin u soluzzjonijiet misjuba dwar ostakli fuq il-fruntiera. Fuq il-pjattaforma, jistgħu jiġu ppubblikati diskussjonijiet u elementi b'rabta mat-temi differenti enfasizzati mill-Komunikazzjoni.

Id-DG REGIO organizza seminars ta' suċċess kbir dwar kwistjonijiet li jaffettwaw il-ħajja ta' kuljum taċ-ċittadini. Dawn jinkludu konferenzi dedikati b'attenzenza tajba li jinvolvu partijiet interessati rilevanti u dawk li jieħdu d-deċizzjonijiet dwar is-suġġetti tas-saħħa (Diċembru 2018) u l-konferenza riċenti (Novembru 2019) dwar il-kollegamenti nieqsa fit-trasport transkonfinali.

Id-DG REGIO jfittex ukoll li jiffaċilita l-appoġġ konkret biex ineħħi l-ostakli fil-kompetizzjoni tal-proġett b-solutions. Dan il-proġett, gestit mill-Assoċjazzjoni ta' Reġjuni mal-Fruntieri Ewropej (AEBR), taħt is-supervizzjoni tad-DG REGIO, għandu l-għan li jindirizza l-ostakli/id-diffikultajiet legali u amministrattivi tul il-fruntieri interni tal-UE. Jezistu sfidi fir-rigward tat-tisħiħ, pereżempju, tal-kamp ta' applikazzjoni tal-edukazzjoni doppja f'xi reġjuni transkonfinali, il-ħolqien ta' nies li jirreagixxu b'mod kongunt u bla problemi f'każ ta' emerġenza ta' nar jew bżonn mediku, ir-rikonnoxximent ta' kwalifiki għal professjonijiet li hemm domanda kbira għalihom u t-trattament ta' kwistjonijiet amministrattivi li jxekklu l-moviment tal-ħaddiema kwalifikati. Dawn jirrapprezentaw biss ftit mill-kwistjonijiet li qed jiġbdu l-attenzjoni tagħna. Sal-lum, 43 proġett pilota f'kategoriji differenti ngħataw appoġġ; konferenza dwar il-qsim tal-esperjenzi taħt b-solutions hija skedata għall-ewwel kwart tal-2020.

Interreg u l-Istrateġija Makroreġjonali jqisu l-involvement taż-żgħażaġħ u tas-soċjetà civili, f'konformità mal-prijoritajiet politici tal-Kummissjoni l-qdida:

► L-erba' strateġiji makroreġjonali jinvolvu l-partecipazzjoni ta' ċittadini żgħażaġħ fid-dibattitu politiku. Żgħażaġħ mir-Reġjun tal-Baħar Baltiku jippartecipaw fil-Kamp taż-Żgħażaġħ tal-Baħar Baltiku dwar l-identità reġjonali tagħhom, filwaqt li żgħażaġħ alpini qed jieħdu sehem fil-kompetizzjoni "Pitch Your project" fejn il-Kummissjoni tippremja l-aqwa proġetti tagħhom. Fl-Adrijatik u fil-Jonju, 600 persuna inklużi żgħażaġħ ħadu sehem fil-proġett DRAW THE COAST biex jipplanaw il-futur tat-Toroq Kostali. Din is-sena għal darba oħra, is-6 Jiem ta' Partecipazzjoni fid-Danubju taw l-opportunità liż-Żgħażaġħ ikunu parti mid-diskussjoni dwar l-edukazzjoni u l-impjegi fiż-żona.

► Il-proġett Interreg Volunteer Youth (IVY), li ilu ġestit mill-Assoċjazzjoni ta' Reġjuni mal-Fruntieri Ewropej sa minn Marzu 2017 bis-saħħa tal-appoġġ tad-DG REGIO, għandu l-għan li jinvolvi liż-żgħażaġħ bħala voluntiera appoġġjati finanzjarjament fl-attivitatijiet tal-Interreg kemm fil-livelli tal-programm (jiġifieri l-Awtoritajiet ta' Ġestjoni) kif ukoll tal-proġett (jiġifieri l-benefiċjarji tal-proġett). Kwazi 400 voluntier ġew skjerati mill-bidu tal-IVY u madwar 180 bdew l-esperjenza tagħhom fl-2019 f'diversi oqsma tal-Interreg.

► Sa mill-2019, il-voluntiera tal-IVY qed jorganizzaw ukoll "Attivitajiet bl-Impenn taċ-Ċittadini" (CEAs) li matulhom il-voluntiera jistiednu lis-soċjetà civili u liċ-ċittadini biex jiddiskutu dwar dak li l-UE, u speċjalment l-Interreg, diġà tagħmel u għandha tagħmel fil-futur għar-reġjun tagħhom. Dan huwa mod kif jingħata spinta lill-impenn taċ-ċittadini ġenerali fl-Ewropa kollha billi tingħata s-setgħa liż-żgħażaġħ li jorganizzaw dawn l-avvenimenti, bl-opportunità li jiżviluppaw approċċ reali minn isfel għal fuq.

EŻEMPJI TA' PROĠETTI

(1) Ambjent → Interreg MED:

Il-proġett "MOBility for nearLy-zero CO2 in medITerranean tourism destinAtions - MOBILITAS" għandu t-tendenza li jnaqqas l-impatt negattiv fuq l-ambjent u t-traffiku tal-flussi tat-turiżmu f'żoni turistiċi viċin il-baħar. KIF BEHSIEBNA NNAQQSU L-IMPATT TAT-TRAFFIKU FUQ L-AMBJENT? Bl-elaborazzjoni ta' xenarji ta' mobilità, b'dokumenti dwar il-mobilità tat-turiżmu sostenibbli, permezz ta' għodod tal-IT, l-introduzzjoni ta' soluzzjonijiet ta' mobilità elettrika u ta' kondivizzjoni u l-ħarġa ta' manwal dwar il-mobilità tat-turiżmu sostenibbli

► Baġit totali tal-proġett EUR 2.5M, kofinanzjament mill-FEŻR EUR 2.1 M; 10 imsieħba

<https://mobilitas.interreg-med.eu/>

(2) Ambjent: Interreg VA – Tnaqqis tar-riskju ta' għargħar armonizzat transkonfinali bejn is-Slovenja u l-Kroazja – FRISCO (Tnaqqis tar-Riskju ta' Għargħar Armonizzat Transkonfinali)

Dan huwa proġett sinifikanti ta' mitigazzjoni tar-riskju ta' għargħar li jinsab tul il-fruntiera tas-Slovenja mal-Kroazja minn fejn jgħaddu għadd ta' xmajjar (fosthom Mura u Drava) li jikkawża għargħar importanti. Minhabba li t-tibdil fil-klima huwa mistenni li jirriżulta f'aktar avvenimeni estremi tat-temp, id-difiżi kontra l-għargħar fiż-żona transkonfinali għandhom bżonn jissaħħu.

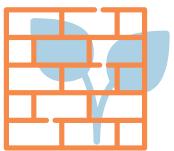
Il-proġett (li għandu 4 komponenti) jikkonsisti f'firxa ta' miżuri, fosthom it-titjib ta' diġi, l-immaniġġjar tal-baċini tax-xmajjar kif ukoll miżuri għall-adattament għat-tibdil fil-klima (eż. il-kostruzzjoni ta' mollijiet għall-ilma għoli biex jiproteġu l-insedjamenti fin-naħa ta' isfel minn riskju ta' għargħar).

Il-proġett jikkontribwixxi għall-programm INTERREG V-A Slovenja-Kroazja bl-għan speċifiku "Tnaqqis tar-riskju ta' għargħar fil-baċini transkonfinali tax-xmajjar Drava u Kolpa/Kupa permezz ta' applikazzjoni ta' miżura strutturali ta' mmaniġġjar tar-riskju ta' għargħar". Il-kooperazzjoni transkonfinali hija vitali peress li kwalunkwe miżura ta' tnaqqis tar-riskju ta' għargħar fuq xmara transkonfinali teħtieġ li tkun ikkoordinata bejn is-sħab sabiex jiġu evitati approċċi minn naħa waħda li jistgħu jipperikolaw in-naħa l-oħra.

► **L-investiment totali ta' dan il-proġett jammonta għal EUR 11.5M li minnhom il-kontribuzzjoni tal-FEŻR hija ta' EUR 9.7M.**

<http://www.si-hr.eu/en2/projects/approved-projects-2>

(3) Innovazzjoni: Interreg VA – Franza, l-Istazzjon tar-Renju Unit, il-Programm Manche - CobBauge

Il-Proġett CobBauge, rebbieħ ta' premju EuroStars fl-2019, żviluppa materjal għal hitan ġdid u innovattiv b'metodu antik ta' bini permezz ta' ħamrija u fibri. Dan gie aġġornat għall-metodi moderni ta' kostruzzjoni, li jippermettu li l-ħjut tal-kultura jiġu mħallta ma' disinn tal-bini modern. Il-materjal il-ġdid jintuża f'ħajt kompost li se jgħaddi r-regolamenti termali attwali u joħloq djar bi prestazzjoni għolja fl-effiċjenza enerġetika ja fejn in-nies ikunu jistgħu jgħixu aktar komdi, b'sigurtà u li mhumiex għaljin biex jieħdu ħsiebhom.

► **Il-kontribuzzjoni tal-FEŻR tammonta għal EUR 2.8M.**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=cobbaugue

(4) Innovazzjoni → Ir-Regjun tal-Baħar Baltiku BaltSe@nioR ta' Interreg

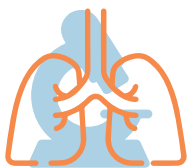

Il-proġett jiżviluppa prototipi ta' għamara intelliġenti u jtejjeb ix-xejriet tad-disinn għal kumpaniji li jitttrattaw id-disinn tad-dar. Dan il-proġett iżid il-kapaċità tal-kumpaniji biex jaħdmu f'ambjent transnazzjonali u jsaħħaħ il-kapaċità ta' innovazzjoni tagħhom biex joħolqu prodotti intelliġenti adattati għall-bżonnijiet tal-anzjani, u jagħmlu l-kumpaniji aktar innovattivi u kompetittivi. Din hija opportunità unika biex tiżdied il-kumdità u l-livell ta' sigurtà tal-anzjani u fl-istess ħin tittejjeb il-kapaċità ta' innovazzjoni.

► **Baġit totali tal-proġett EUR 2.39M, kofinanzjament mill-FEŻR EUR 1.72 M; 10 imsieħba**

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltsenior-30.html>

(5) Innovazzjoni → Interreg l-Irlanda ta' Fuq, l-Irlanda, l-Iskozja – BREATH

BREATH (Hub ta' Taħriġ tal-Ajru tal-Fruntieri u r-Regjuni) huwa grupp ta' riċerkaturi transkonfinali uniku u ta' klassi mondjali li qed jgħin biex jindirizza l-kawżi, it-ttrattament u l-prevenzjoni ta' mard pulmonari ostruttiv kroniku (COPD). Is-COPD hija kundizzjoni inkurabbli u li tavvanza bil-mod u li tikkawża diffikultajiet fit-teħid tan-nifs u ħsara irreversibbli fil-pulmun. Is-COPD hija relattivament irrappreżentat iżżejjed fl-Irlanda, l-Irlanda ta' Fuq u partijiet mill-Iskozja. Billi ħafna drabi ma tindunax biha u ma tiġix dijanjostikata, xi kultant tisseejaħ il-"marda invizibbli", iżda dalwaqt se tkun it-tielet kawża ewlenija ta' mwiet fid-dinja. Il-missjoni ċentrali ta' BREATH hija li tħarreg koorti ta' madwar 20 mill-aqwa xjenzati żgħażaġħ biex jgħinu fil-ġlieda u jqajmu kuxjenza dwar is-COPD fir-Regjun u jikkooperaw ma' ditti farmaċewtiċi fir-regjun (uħud huma spin offs mill-università)

► **Il-baġit totali tal-proġett huwa ta' EUR 8.5M, il-kofinanzjament mill-FEŻR jammonta għal EUR 8.5M**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/united-kingdom/enhancing-r-d-to-reduce-lung-disease-in-ireland-scotland-cross-border-region

(6) Innovazzjoni – Interreg VA Franza, il-Ġermanja, il-Belġju, il-Lussemburgu (Grande Région)

Il-gvernijiet tal-Ġermanja, il-Belġju, Franza u l-Lussemburgu kkummissjonaw lil IZES gGmbH biex tiżviluppa programm teknoloġiku introdutturju għall-adozzjoni ta' ċelloli tal-fjuwil stazzjonarji. L-użu ta' sistemi ta' tiżhin ta' ċelloli tal-fjuwil effiċjenti ħafna għall-produzzjoni kkombinata tas-sħana u l-elettriku jagħmel kontribuzzjoni siewja ħafna lejn il-kisba tal-miri tal-enerġija u l-protezzjoni tal-klima ta' dawn il-gvernijiet u għandu impatt pożittiv fuq l-ekonomiji tagħhom.

Kull waħda mill-erba' ċelloli tal-enerġija fil-Grande Région hija impjant tal-enerġija virtwali li jibbilanċja l-produzzjoni u l-konsum tal-elettriku billi juża kapacitajiet ta' ħażna fiċ-ċellola jew billi jiskambja enerġija żejda ma' ċelloli interkonnessi oħra (anke bħala trasferiment transkonfinali) permezz ta' grilji intelliġenti fuq livell ta' sistema ta' distribuzzjoni. L-ibbilanċjar ġenerali huwa mmaniġġjat minn kontrollur online diġitali f'kull ċellola tal-enerġija mmexxija mis-suq tal-elettriku. L-għan huwa li jiġu integrati ishma kbar ta' enerġija rinnovabbli fis-sistemi tal-enerġija. Dan il-proġett kien ukoll rebbieħ ta' premju RegioStars fl-2019.

► **Il-kontribuzzjoni tal-FEŻR tammonta għal EUR 0.9M**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=energy-cells-gr